

1768.

1. Hebestreit, Wlamm Franciscus: *Vindiciae veri valoris pactorum successorum, seu jure Romano, quam Germanico, adversus errores interpretum.*
2. Henne, Rud. Christoph, *Ord. jurconsultorum decanus: . . . Solennis inauguratio Corti Christiani Lohde . . . indicit simulque de fidejussore, liberato licet. Vobitae principali, ad solvendum obligato, quaedam praecipit.*
3. Henne, Rudolph. Christ: *De personis ex mandato praesentato in judiciis agentibus.*
4. Henne, Rudolph Christophorus, *Decanus Ordinis jurconsultorum solennis inauguratio Thom. Justin Schmeiter, Vobitae Weismantel . . . indicit simulque nonnulla de spatio a giudice commisso praemittit.*

5. Heumel, Rudolph. Christ: Selecta quaedam de pro-
curatoribus capitula
6. Heumel, Rud. Christoph, vobis jurisconsultorum Decanus.
Solennis inauguralis Dr. Joannis Fiderici Scholze
simulque de solutione in graviores causas impa-
landa quaedam praefatur.
7. Schneider, Joann. Fidericus, Victor Weismantel:
De cura feminarum secundum jus Saxonicum et
statuta Erfordensia ex principis medici aevi.
8. Schorch, Hieronymus Fidericus, Facult. juridicae Decanus
lectori benevole s. p. d. [ad Dissertationem in ang. Alani
Francisci Hebeschreut iuritat.]
9. Schorch, Hieronymus Fidericus lectori benevole s. p. d.
[ad Dissertationem in ang. Caroli Adelphi Kirtzelii iuritat.]

10. Schorch, Hieron. Frid: Quaestiones speciales circa institutio-
num testamentarum.

11. Simon, Johannus: Brevis juris ecclesiastici Germanici
notitia.

1769.

1. Doering, Hieronymus Ludovicus: De juribus, quae nati-
vitas et postrema instituta successione competunt.

2. Henne, Rudolphus Christoph: De jure fisci, et hypothecae
facitae fisco in bonis administratorum rerum fisci-
alis competentem.

3. Schorch, Hieronymus Frid: Lectori benevoli s. p. 2.
(ad Dissertationem in reg. Juris, dicti Christoph. Henne).

4. Schorch, Hieronymus Frid: De actione publiciana
adversus ipsam rem competentem.

5. Spitz, Joannes Christoph., Facult. jur. Neae Decanus :
 lectori benevole s. p. d. (ad Dissertationem in ang. Joanne
 ant. Traugott Kemtneri iurista)
6. Spitz, Joannes Christoph., Facultatis jur. Neae Decanus :
 lectori benevole s. p. d. (ad Dissertationem in ang. Joanne
 Jacobo Rothpletzii iurista)
7. Spitz, Joannes Christoph., Facult. jur. Neae Decanus : lectori
 benevole s. p. d. (ad Dissertationem in ang. Ludw. Augusti
 Neumeisteri iurista).
8. Spitz, Joann. Christoph., Facult. jur. Neae Decanus :
 lectori benevole s. p. d. (ad Dissertationem in ang. Ferdin.
 Ludovici Daering iurista).
9. Spitz, Jo. Christoph.: De juribus donationum inter vivos.
10. Spitz, Jo. Christoph.: De jurisconsulto, & jurisperito,
 legalis et tabula maxime diversa.

Pa. 11. num. 6

1768, 3

3

DISSERTATIO INAVGVRALIS IVRIDICA
DE
**PERSONIS EX MANDATO
PRÆSVMTO
IN IVDICIIS AGENTIBVS**

QVAM
AVSPICIIS DIVINIS
INDVLTV ET AVCTORITATE ILLVSTRIS
ICTORVM ORDINIS
IN PERANTIQVA ELECTORALI ACADEMIA ERFVRTENSIS
PRAESIDE
MAGNIFICO VNIVERSITATIS RECTORE
MODO FACVLTATIS IVRIDICÆ
DECANO

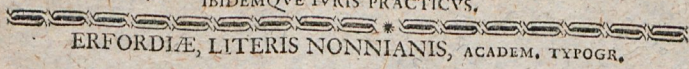
**DN. RVDOLPH. CHRIST. HENNE
ICTO**

EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CON-
SILIARIO REGIMINIS ORD. ICTORVM ET IVDICII ELE-
CTOR. PROVINCIAL. ADSESSORE NEC NON CODICIS
ET IVR. FEVDAL. PROFESSORE PVBLICO
ORDINAR.

DIE XXIII. MART. MDCCLXIII.
IN AVDTORIO IVRIDICO COLLEGII ANSELMINI
PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS ET
PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS LEGITIME
CONSEQVENDIS

P. 471
PUBLICÆ DISQVISIONI SVBMITTIT
AVCTOR
CAROLVS CHRISTIANVS LOHDE,

TEHSERA LVSAIVS
CIVITATIS NEOSTADTIENSIS AD ORLAM POLYGRAPHVS,
IBIDEMQVE IVRIS PRACTICVS,

ERFORDIÆ, LITERIS NONNIANIS, ACADEM. TYPOGR.

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
MANDATO PRÆSUMPTO

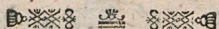
§. I.

Incommoditas iuris veteris rigidi, quo alieno nomine neque agere, neque excipere actionem licebat, effecit ut postea hominibus per procuratores litigare permitteretur. Nam & morbus & atas & necessaria peregrinatio, itemque alia multa iustæ causæ saepe hominibus impedimento sunt, quo minus rem suam ipsi exequi possint 1). Licet ergo iure nouiori partibus litigantibus aliquem constituere, qui pro ipsis negotia iudicialia curet. Sed eiusmodi procurator, qua talis, præcise indiget mandato, adeo ut cum alias quoad negotia extraiudicialia mandatum vel expressum vel tacitum esse possit,

A

fit,

fit, in iudicio *tacitum* mandatum non sufficiat, sed expressum requiratur, nisi quod in casu si principalis non solus, sed comite stipatus, in iudicio comparet, huncque quod ipse expedire debebat, negotium sciens peragere patitur, quoad hunc *unicum actum* hic procurator tacito mandato constitutus admittatur 2). Multo minus ergo regulariter mandatum, cum facti sit praesumitur, sed in iudicio expressum mandatum producendum est 3), & is, de quo constat, quod mandatum non habet, omnino non ne quidem sub Cautione Rati admittitur 4). Sunt tamen aliqui, quos & admitti oportet sine mandato vlllo, quia lex illis alienae litis susceptionem permittit, dum praesumit in his personis, eas negotia Principalis fideliter ac utiliter gesturas, nec ideo Principalem defensurum, sed potius gesta ab illis ratihabitorum esse. Practici hoc vocant: defensorio nomine item coniunctorio nomine erscheinen. De his personis ergo, quae mandato praesumpto gaudent, in sequentibus agere, & theses nonnullas conferbere animus est.

- 1) *pr. Instit.* de iis, per quos agere possumus.
- 2) per *cap. 12. X. de procurat.* junct. LEYSER., spec. § 3. med. II. 12. & TITIO in I. Priv. L. 12. c. 1. §. 26.
- 3) l. 1. C. de Procurat.
- 4) l. 1. C. & l. 24. C. de Procurat. l. 6. §. ult. ff. de Negot. gest. VMMIVS disput. ad Process. IX. §. 7. n. 30. & BRVNNEM. in l. 1. C. de procurat. n. 1. 2. Ord. Proc. Sax. tit. 7.

§. II.

Personarum, in quibus mandatum praesumitur, quibusque adeo sine mandato agere permittitur, in legibus nostris 1) commemorantur haec: *Parentes, liberi*, licet in potestate

9

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

nis 6), in quo matri pro filio comparere concedunt, ob periculum maius, quod hic vertitur, posset nimirum sententia abire in rem iudicatam.

1) l. 35. ff. de procurator.

2) l. 51. ff. de V. sign. CARPZOV. p. I. Const. 1. def. 29.

3) l. 54. ff. de procurat. l. 18. C. eod. l. 2. ff. de Reg. Jur.

4) vt si agant in rem suam l. 4. C. h. t. vel si agant pro parentibus morbo vel aetate impeditis l. 41. de procurat. item in causa liberali, sed tantum pro liberis & cognatis, & si alius haberi non potest l. 31. §. 1. de Liber causa. WERNHER p. 9. obf. 81. 2 SANDE Decisiones tit. 3. definit. 4.

5) conf. RIVIN. ad O. P. S. tit. 7. Enunc. 8. WERNHER p. I. Obf. 135.

6) l. 1. §. fin. ff. de Appellat. recip.

§. IV.

Ergo ascendentes masculini sexus solummodo pro liberis ex praesumpto mandato admittuntur. Sed tamen ratione patris qui liberos, pro quibus comparet, adhuc in potestate habet, multum interest in casu, quo causa peculium *aduentitium ordinarium* concernit, an tanquam defensor filii ex praesumpto mandato, an vi patriae potestatis compareat. Priori casu cum Cautione rati (infra §. 21.) comparere debet, & tamen actus speciale mandatum requirentes expedire nequit; posteriori autem casu in mandato praesumpto inniti opus non habet, sed potius omnia, etiam quae speciale mandatum desiderant, absque cautione rati recte administrat. Suo iure enim, quod ipsi leges 1) permittunt, processum dirigere potest, modo adhibeat consensum filii, si is non infans aut non longe absens sit. Quo nomine recepta in foro

foro formula est, patrem comparere in väterlicher Gewalt, vel etiam in natürlicher Vormundschaft seiner Kinder, licet hanc posteriorem formulam alii censura sua notent Dd. 2). Hinc si de qualitate agentis ex Actis non constat, non insolitum est sententiam interlocutoriam ferri: daß Kläger vor allen Dingen, ob sein Principal in väterlicher Gewalt seines Sohnes oder defensorio nomine desselben seine Klage fortzusetzen gesonnen, sich deutlich zu erklären, und auf den letzten Fall Cautionem Rati würklich anzugeloben 3). Pro liberis vero emancipatis aut sui iuris factis item si causa aliud quam aduentit. peculium concernit, pater non aliter quam cum cautione rati admittitur.

- 1) vide l. 8. §. 3. C. de bonis quæ liberis, & l. 1. C. de bonis matern. quæ lex posterior declaranda est & suppleta ex priore. Nam cum in cit. l. 1. parentibus simpliciter permittatur liberorum bona vel per se vel per procuratorem defendere, & litem inferentibus resistere; in cit. l. 8. *Iustinianus* patri consensum filii requirere præcepit.
- 2) vide BERGER *Oecon. Iur.* p. 169. & p. 979. Not. 1. junct. LEYSER *spec.* 164. medit. 1.
- 3) RIVIN. tit. 7. Enunc. 5.

S. V.

Sicuti vero in Adscendentibus, ita etiam vice versa in *Descendentibus* 1) quoad causas parentum præsumitur mandatum. Descendentium nomine hic iterum veniunt omnes sine discrimine graduum, ut adeo & filius & nepos, & pronepos, modo apti sint negotio iustæque ætatis, pro patre Avo aut proavo comparere possint. Itidem quoque hic descen-

6

❦

dentes masculini sexus requirimus ex eadem, quam §. 3. allegauimus, causa.

1) cit. l. 37. ff. de procurat.

§. IV.

Succedunt *Collaterales*, at non omnes, sed solummodo ii, qui sunt intra gradum secundum iuxta computationem Ciuilem. Nam ius Romanum 1) nominatim solum *fratribus* hoc ius tribuit, soli ergo fratres de iure Ciuili sine mandato admittuntur. Non ignoro Dd. vulgo, & alios quidem ad gradum vsque tertium 2), alios ad gradum quartum 3) imo alios ad gradum decimum vsque, quia eo vsque porrigatur successio, 4) reliquos etiam cognatos admittere, sed horum sententia tuto non statur, cum in materia iuris singularis versetur, quod ne quidem ex paritate rationis proferri potest. Aliter vero res se habet *jure saxon.* 5) secundum quod decisum est, vt collaterales ad tertium gradum vsque inclusive, sine ad quartum vsque consanguinitatis gradum exclusive, vt alii rem exprimunt, admitti debeant. Id vero ex dictis per se intelligitur, sub nomine fratrum non venire *compruignos*, licet se inuicem fratres salutare soleant, nam nulla inter eos neque cognatio neque Affinitas est. Neque opus est hic denuo repetere sexum masculinum hic semper supponi, adeoque e. g. sororem pro fratribus in iudicio comparere non posse, nec licet cautionem de rato facere velit admitti, sed potius in tali casu pronunciari solet: *Dasß die angebotene Cautio Rati nicht statt habe, sondern es seyn Beklagte wegen ihres Bruders sich anderergestalt und besser als es geschehen zu legitimiren schuldig.* 6).

1) in

dato praesumpto agere permiserunt. In *Ordinatione* tamen *Processus Recogn.* 4) his modo memoratis personis etiam *Virtricus & privignus* additi sunt, qui pro se inuicem *durante affinitatis vinculo* admittuntur.

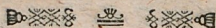
- 1) in dict. l. 35. de procurat.
- 2) LAVTERBACH Colleg. pandect. *tit.* de procurat. §. 22. STRYK. VI. Mod. ff. cod. tit. §. 46. BEYER posit. ad ff. cod. tit. pos. 94-97.
- 3) Ord. Proc. Saxon, tit. 7. §. 2.
- 4) tit. 7. §. 3.

§. VIII.

Dum §. antec. obseruauimus, *Ordinationem Proc. Sax. Recogn.* effectum *Affinitatis* intuitu mandati praesumpti *durante affinitate* solum agnoscere: in mentem venit quaestio de iure Ciuili etiam per Dd. mota: an soluto *affinitatis vinculo* praesumptum mandatum adhucdum vigeat, & focer e. g. pro genere etiam mortua huius vxore admittendus sit? Nolumus breuitatis studiosi diuersas Dd. sententias recensere, quas in compendio exhibet BEYER 1) sed accedere non dubitamus negantium sententia ob regulam, qua vult: *affinitate per solum matrimonii vinculum extincta*, extinguui etiam effectus ciuiles, qui ab ea dependebant 2). Quae sententia etiam BERLICHII 3), STRYKII 4) WERNHERI 5) aliorumque practicatorum auctoritate firmatur.

- 1) in posit. ad ff. *tit.* de procur. pos. 97. 98.
- 2) qua fundata videtur in l. 3. §. 1. ff. de postulando & l. 43. in f. ff. de procurat.
- 3) p. I. Conclus. 14. n. 49.
- 4) in Vsa Mod. *tit.* de procur. §. 47.
- 5) P. II, Obseru. 381, & P. VII, Obf. 31.

§. IX.

§. IX.

De *Libertis* quos etiam *Vlpianus* 1) inter eos recenset, qui pro patronis suis siue mandato comparere possunt, dicere superfedemus, cum ille singularis nexus, qui iure Rom. inter patronum & libertum erat, & ex quo haec etiam iuris dispositio profluxit, in Germania ignoretur, & seruorum etiam manumissorum apud nos alia prorsus ratio sit ac conditio, nec proin huius praesumpti mandati applicatio in Germ. esse possit.

1) l. 35. ff. de procur.

§. X.

Sequitur ergo *Maritus* 1), qui vxoris lites sine mandato vi praesumpti mandati administrare potest. At quales lites, & super quibus bonis vxoris, intelliguntur? In hac quaestione decidenda distinguimus inter Ius Rom. Ius Germ. & mores hodiernos, & denique ius Saxon. Elect. nouum. Quoad *ius Romanum* iterum bona vxoris dotalia ab aliis, quae praeter dotem habet, separamus. Et de *dotalibus* quidem lis non est. Intuitu horum quippe maritus, vt Dominus, iure proprio & suo nomine agit & vxor ne agendi quidem ius habet, vnde hic mandato non opus est, & formula: Curatorio nomine *meiner Ehefrauen* frustranea foret. 2). Sed de ceteris bonis praeter dotem lis est inter Dd. & ipsa leges hic sibi contradicere videntur 3). Vulgo cum *Glossographis* haec bona in *paraphernalia* quae nempe marito eiusque custodia tradita sunt, & *recepticia* quae sibi propriaeque custodia retinuit vxor, distinguunt, & quoad *illa* maritum administratorem legitimum faciunt, eumque adeo sine cautione Rati admittunt, eoque detorquent l. *vlr. C. de pact.*

B

Con-

Conuent. quoad *hæc*, scil. receptitia, vero, eum pro vxore vi
 præsumti mandati, adeoque sub necess. r. Cautione Rati ad-
 mittunt, hucque *l. 21. C. de procurat.* trahunt. 4) Verum
 cum dudum summi Icti demonstrauerint, de iure Romano
 distinctionem bonorum vxoris in paraphernalia & receptitia
 commentitiam esse 5), & parapherna eum receptitiis plane
 eadem esse, & verbo solum inuicem differre, cum omnia
 bona, quæ vxor Romana habet, aut dotalia sunt, aut præter-
 dotalia, quæ appellatione latina receptitia, græca parapherna
 adpellantur: huic distinctioni accedere non possumus, præ-
 fertim cum & alii 6) recte obseruarint, dictam *l. ult. C. de
 pact. conuent.* de speciali casu, nempe de nominibus siue cau-
 tionibus sceneratiis agere, nec proin in vniuersum ad om-
 nia præter-dotalia bona trahi posse. Nostra ergo sententia
 hæc est: Maritus de iure Rom. intuitu omnium bonorum,
 quæ præter dotem sunt, tanquam procurator vxoris præsum-
 tus, aliter non quam sub Cautione rati admittitur, secun-
 dum regulam, quæ est in *l. 21. C. de procurat.* si vero vxoris pa-
 rapherna bona quæ mariti custodiæ commisit in ipsis *pactis
 dotalibus*, in *Nominibus* consistunt, tunc maritus vi *l. ult. C.
 de pact. conu.* quæ instar exceptionis hoc ita disposuit, etiam
 sine Cautione rati admittitur, forte propter similitudinem rei
 dotalis, quæ in tali specie obuia est. Certe in hac circum-
 stantia propior mihi huius dispositionis ratio latere videtur,
 quam in illa, quam *VMIVS* cit. l. vrget, nempe quod earum
 rerum maritus *legitimus administrator* sit. Quod prorsus fal-
 sum puto, *primo* quia administrationem ab vxore ipsa & non
 a lege habet, eamque *secundo* tamdiu solum, quamdiu vxor
 vult, sicuti & *tertio* in ipsa lege vxori conceditur actiones
 moue-

omnia vxoris bona est, sibi expresse reseruauit. Hoc posito dicendum est, extra Saxoniam Electoralem (vide §. seq.) & vbi hæc triplex bonorum vxoriorum partitio obtinet, quam pro vniuersali Germania consuetudine habet *Leyser* 2), maritum nomine *dotalium* & *paraphernalium*, quia in illis dominium, in his administrationem & vsumfructum habet, atque adeo rem suam agit, absque Cautione; intuitu *receptorum* vero, in quibus nomine proprio non agit, non nisi sub cautione rati admittendum esse 3). Confirmatur hoc exinde etiam, quia *Dd.* maritum, tanquam legitimum administratorem bonorum paraphernalium actus speciale mandatum requirentes expedire permittunt, & in specie vxoris nomine solutionem exigendi & debitorem soluentem liberandi potestatem tribuunt sine vltiori legitimatione 4).

1) quod latius persequitur *LEYSER* spec. 302. med. 1. & 2.

2) in cit. specim. 302. med. 10. vbi etiam plures testes adducit.

3) ita accipio de vsu hodierno Doctores e. g. *LVDOVICI* in Doctr. Pand. tit. de proc. §. 13. *VMMIVM* Disp. ad proc. 9. §. 7. n. 30. *GALL*, L. I. Obs. 133. n. 5. *STRYK*, VI. Mod. tit. de procurat. §. 44.

4) *RIVIN*, ad O. P. Sax. tit. 8. *ENUNC.* 14. *WERNHER* p. I. Obs. 258.

§. XII.

Supereff *ius Sax. Electorale*. Secundum hoc ius antea indistincte neque de dotalibus, neque de paraphernalibus, neque de receptitiis vxoris bonis maritus in iudicio experiri poterat, nisi vel Curatore adhibito, vel cautione rati praestata 1). Nunc vero maritus, neglecta prorsus distinctione inter

3) §. 2. I. de Iniur.

4) in specim. Except. forens. c. 28. p. 160.

5) WERNHER p. 6. Obs. 332.

§. XIV.

Peruenimus nunc ad *Confortes litis* 1), quales sunt, qui in eadem instantia, coram eodem iudice, & ex eadem causa vel agunt vel conueniuntur, & pari iure gaudent 2). Siue vt CUIACIUS in *paratitl. Cod. h. t.* definit, quorum communis est res in iudicium deducta. Non ergo omnes, qui aliquando in sensu aliquo latiori consortium nomine veniunt, veri sunt litis Confortes & effectibus litis Consortii gaudent, neque hoc litis Consortium estimatur ex quali quali interesse & commodo, quod in re, de qua lis est, alteri per consequentiam competit: sed requiritur *negotium commune* 3) id est lis communis, siquidem negotium in citata lege aperte pro *lite* sumitur, & alibi etiam in hoc significato 4) occurrit. Quale negotium commune est inter socios, plures fideiussores, & Coheredes 5). Quæ cum ita sint, dubito an pro litis Consortibus indistincte haberi cum WERNHERO 5) possint illi, qui *accessorie* interueniunt. Nam licet hi ad litem animo alterutri litigantium in iudicio adistendi accedant, habent tamen ius agendi, & liti sese immiscendi plerumque plane diuersum a iure litigantium principalium, eorumque ex alia & diuersa causa plerumque interest, adeoque per se litis Consortibus proprie talibus adgregari nequeunt, licet quandoque fieri possit, vt etiam verus litis Consortis interueniat, e. g. si ab initio litis tacuit, postea autem melius forte informatus ad litem accedere velit. Qui vero *principaliter* interueniunt, cum habeant animum excludendi alterutrum litigantium vel

vtrum-

vtumque, adeoque separato ac distincto iure nitantur, pro-
fus pro litis Consortibus haberi non posse per se patet. Sic-
uti etiam nullo negotio perspicitur, Curatorem femina, quæ
cum aliis causam communem habet, pro his absentibus li-
tis Consortibus non admitti posse, etsi captionem rati face-
re paratus sit. Nam cum Curator tantum sit, nec eum lis
adeo tangat, pro litis Consorte haberi nequit, vt iudicatum
refert WERNHER 7). Vtrum vero etiam, si integra *Vniuer-
sitas* in lite est, singula membra illius Vniuersitatis, tanquam
litis Consortes, sine mandato admitti debeant? plus dubi-
tationis habet, & inter Dd. ambigitur. Sunt qui abscisse af-
firmant 8), sunt etiam qui abscisse negant, eo quod. VLPIA-
NVS 9) expressis verbis dicat: si quid Vniuersitati debeatur,
id singulis non deberi, nec quod debeat Vniuersitas, singu-
los debere. Pro litis Consortibus ergo membra Vniuersi-
tatis haberi non posse contendunt, quia non singulorum
communis sit res in iudicium deducta, & ita & Facultatem
Iurid. Lipsiensem teste MENKENIO 10), & Facultatem Iu-
rid. Erfordiensis a. 17:8. iudicasse memini. Sunt denique
alii Dd. qui distinctione hanc quæstionem absoluunt, & in
casu, si causa *singulorum utilitatem vel damnum* concernit, vt
puta si quæstio sit de pascuis communibus, de iure piscan-
di aut aliis, singula membra tanquam litis consortes admit-
tunt; in casu vero, quo causa *integram Vniuersitatem qua ta-
lem* concernit, vt si de Iurisdictione, iure patronatus, aut alio
Ciuitati competente agatur, singula membra sine mandato
repellunt 11). Atque hi ad leges supra citatas, ne iis obstant,
respondent, eas de *proprietate* rerum ad Vniuersitatem per-
tinen-

tinentium agere, quam vtique singulos vindicare sibi non posse, at vero hic agi solum de iis iuribus, quæ Vniuersitatis quidem sint, sed ex quorum tamen vfu & exercitio singuli emolumenta capiant. Licet ergo hic non versetur negotium commune *ratione proprietatis*, versari tamen negotium commune *ratione vsus*, id quod sufficiat, cum l. *vl. C. de Consort. eiusd. lit.* in genere *negotium commune* desideret, 12) Et his accedere & nos non dubitamus.

- 1) l. 2. C. de Consort. eiusd. lit.
- 2) vide MENCCK. ad process. tit. 7. §. II. MARTINI in Process. tit. 7. §. 2. n. 100. CARPZOV. in Proc. t. 5. art. 6. num. 50.
- 3) per cit. l. 2. C. de Consort. eiusd. lit.
- 4) vide l. 3. C. de in litem dando tutore. l. 3. C. de fructibus & litium Expenf.
- 5) de his res est decisa in l. 5. §. 1. ff. iudicatum solui.
- 6) p. 6. Observat. 261.
- 7) p. 7. Observ. 21. adde RIVIN. tit. 7. Enunc. 15.
- 8) vt CARPZOV. Decif. 205. & in Process. tit. 5. art. 6. n. 62. ERVNEM. ad Rubr. tit. ff. quod cuiusc. Vniuers. nom.
- 9) in l. 7. §. 1. ff. quod cuiusc. Vniuers. adde l. 6. §. 1. ff. de Rer. Diuis. ad has LL. prouocant BERGER in Resolut. Lauterb. p. 90. n. 3. KLOCK. Vol. III. Consil. 153. n. 89. SCHVVENDEND. ad *Fibig.* p. 242. MARTINI in Proc. t. 7. §. 2. n. 102. &c.
- 10) in Iuris Controuerfi Decade I. Controv. 2. in *ei. Dissertat. Collectione* pag. 824.
- 11) STRYK. Vf. Mod. cod. tit. §. 7. BEYER posit. ad ff. tit. de procurat. pos. 101. 102. LEYSER spec. 10. med. 1.
- 12) vide præter cit. LEYSER, RIVIN, in specim. Except. for. c. 7. n.

7. n. 30. & in Enūciat. tit. 7. En. 13. vbi præiudicia adducit.

§. XV.

Eiusmodi consortibus litis ergo pro se inuicem sine mandato comparere concessum est. Cuius ratio in connexitate causa consistit, cuius tractatio sine incommodo distrahī non potest. Sed quando, vtrum ante vel demum post Litis Contestationem, id fieri possit? iterum a Dd. disceptatur. Qui cum Accursio posterus affirmant, & sic post L. C. demum, vbi iam ab omnibus lis contestata est, eos vi præfuntī mandati admittere volunt 1), prouocant ad verba l. 2. C. de Consort. eiusd. lit. post litem legitime ordinatam, indeque sua sententiæ firmamentum quarunt repetuntque vni- ce. Sed cum aliud sit ordinare litem, i. e. præparare & constituere personam Actoris & Rei & iudicis, aliud litem contestari vt dudum docuit CUIACIUS 2); patet legis verba memora- ta frustra in hanc sententiam citari, & verior adeo eorum sententia est, qui Consortem pro ceteris consortibus etiam lite nondum contestata comparere posse adstruunt præsertim cum regulariter ante Litem Contest. satisfactio rat. habitio- nis a quasi procuratore exigī debeat, (§. 21.) Potest tamen & post L. C. demum hæc cautio tunc exigī, si forte post li- tem ab omnibus vel aduersus omnes contestatam, alii abesse ceperint, & vnus communi nomine rem persequi velit. Il- lud & in Consortibus litis obseruatur, vt saltem personæ masculinī sexus non etiam femina pro aliis admittan- tur 3).

1) quo in numero sunt LAVTERE, in collegio ff. lit. de procur. §. 25. LVDOVICI in Doctrina ff. eod. tit. §. 14. H. PISTOR, Obseruat. 145, n. 2.

C

(2) in

- 2) in Paratitl. Cod. tit. de Consort. eiusd. lit. quem sequitur
 PEREZ ad Cod. cod. tit. §. 2. BERLICH p. I. Concl. 14. n. 54.
 BEYER in posit. ff. tit. de procurat. posit. 99. & 100. WERN-
 HER p. I. Obf. 305. n. 82. & 83.

3) vide RIVIN. tit. 7. Enunc. 7.

§. XVI.

Superfunt, qui *instrumenta ad causam pertinentia penes se habent* (§. 2.). In iure Rom. hos inter eos non reperimus, qui sine mandato admitti dicuntur. Vnde & quidam Dd. cum LAVERBACHIO 1) prorsus negant, ex possessione instrumentorum praesumi mandatum, at cum tam ius Canon. quam Ordinat. Cameralis citatis supra (§. 2. n. 2.) locis illorum sententia obstat, affirmatiua cum aliis 2) accedimus, inprimis si sit procurator ordinarius qui producat haec instrumenta, cum temperamento tamen, quod in ipsa Ordinatione Camerali adhibetur, ut nempe talis quidem in praeparatione iudiciorum & ab initio liti. sub Cautione Rati admittendus sit, sub conditione tamen, ut in progressu litis & ratificationem ante actorum & expressum ad totam causam Mandatum procuret & exhibeat. Quod nisi fecerit, expensas & damnum litis de suo praestare cogitur, & ad ulteriorem in causa processum non admittitur. Quod LEYSERVS 3) etiam commendat temperamentum.

1) in diss. de procuratore in rem suam §. 41.

2) vide BRUNNEMAN ad l. I. C. de procurat. GAIL. L. I. Obf. 133. n. 4. MEV. p. 3. Dec. 23.

3) in specim. 53. meditat. 3.

§. XVII.

Habuimus personas, quae mandato praesumpto gaudent, sed cum, ut tale mandatum pleno gaudeat effectu, & ut perso-

mandatum requirunt, est quia mandatum præsumtum generale solum habetur, iam verò cum ne is quidem qui *generale expressum* mandatum habet, ad ea admittitur in quibus speciali mandato opus est, non potest certe præsumtum mandatum plus operari. Accedit quod hic vertitur præiudicium tertii, scil. eius, cum quo agitur, & qui oneratur, dum Actorem sine mandato admittere cogitur, ut proin hoc ius singulare magis restringendum, quam extendendum sit. Spectat huc *l. 27. ff. de Minor.* ubi consanguineus, patre excepto, sine speciali mandato non potest petere restitutionem in integrum pro Minore consanguineo læso, proinde in illis quæ speciale Mand. desiderant, non admittuntur nisi speciale mandatum proferant 1). Hinc maritus defensor nomine vxoris neque iusiurandum parti aduersæ deferre, neque documenta recognoscere potest 2). quia ad utrumque peragendum speciali mandato opus est, cuius defectum cautio rati non supplet. Hinc quoque maritus vi huius cautionis de Rato nomine vxoris transigere valide nequit, quia transactio speciale mandatum desiderat 3). Neque reassumptio litis propter eandem causam a præsumto procuratore fieri potest 4), sicuti nec solutionem a debitore condemnato is exigere & recipere valet 5).

1) CVIACIVS ad cit. l. 27. ff. de Minor.

2) WERNHER p. I. Obs. 323. & p. 6. Obs. 426. RIVIN. in specim. Except. for. e. 7. n. 16. & 18.

3) WERNHER, p. 6. Obs. 358.

4) WERNHER p. 7. Obs. 128.

5) BRUNNEMAN ad l. 35. ff. de procurat. WERNHER p. 9. Obs. 216. §. XX.

Quantum ad *tertium*, vulgo quidem Dd. hanc qualitatem

tē Principalis desiderant, & adeo neminem pro pupillo, Minore, feminis in Saxonia, aliisque personis per se ad mandatum & ratihabendum inhabilibus admittunt 1). Absurdum enim esse, dicunt, aliquem admitti pro ea persona, quæ ipsa per se legitimam standi in iudicio personam non habet. Sed qui ita sentiunt, hi fere mandatum tacitum, de quo hic non agitur, cum præsumto confundunt. Quamuis enim certum sit, eum qui expresse mandare non potest, nec tacite mandare posse: aliter tamen res se habet in mandato, quod per leges præsumitur adesse. Et quamuis lex in negotiis pupillorum, & minorum tutorem curatoremue pro forma exigat, si ipsi agant: secus tamen est, si alius pro ipsis vi præsumti mandati agat, cum tali casu pupillus & Minor proprie nullum negotium contrahant, ratihabere vero, quæ ipsorum nomine gesta sunt, cum tutore & Curatore deinceps possint. Quam sententiam ideo & probat WERNHER 2), eamque passim vsu fori, sigillatimque in Saxonia Electorali 3) receptam esse testatur. Nihil ergo secundum hæc dicta interest, siue principalis masculus sit, siue femina, impubes aut pubes, Minor aut Maiorennis.

- 1) vide LUDOVICI Doctr. Pand. tit. de procurat. §. 16. BEYER posit. 105. eod. tit. HERT. Decis. 518. RIVIN. tit. 7. Enunc. 14. SCHVVENBEND. ad *Fubig.* p. 246. n. IV.
 2) P. VI. Obs. 353. adde *Schaumburg* Princip. Prax. L. I. sect. I. Membr. 2. c. 2. §. 7. BERGER Elect. Discept. for. tit. 7. Obs. I. not. 5. & in *supplement.*
 3) vide Ordin. Proc. Sax. Recogn. tit. 7. §. 3.

§. XXI.

Nemo tamen vi præsumti mandati in iudicio admittitur,

tur, nisi simul aduersario desiderante caueat, dominum litis ratihabitorum id quod a se gestum erit, quod *quartum* est requisitum. Leges ipsæ 1) hoc personis supra recensitis imponunt, vt de Rato caueant. Alias enim nimis magna inferretur parti aduersa iniuria, quæ cum tali præsunto procuratore sese committere etiã inuito debet, & ipsum iudicium elusorium redderetur. Exigitur vero hæc Cautio regulariter ante L. Contest. tanquam exceptio dilatoria 2), nisi post L. C. demum procurator talis interueniat, tunc enim post L. C. etiã peti recte potest. Alias vero *de iure Rom.* hæc exceptio ante L. Cont. omiffa post litem contestatam opponi amplius non poterat, cum qui litem contestatus est, videatur tacite remisisse procuratoriam exceptionem, & sibi imputet, quod quasi-procuratorem sine cautione admisserit 3). Idemque a legibus expressum est in aliis exceptionibus procuratoriis, quæ duntaxat *inhabilitatem personæ*, quod nempe aut procurator quis esse non possit, vt miles aut mulier, aut quod procurator datus sit ab eo, qui dare prohibetur, vrgent & respiciunt, ita vt per L. C. his exceptionibus renunciatum esse censeatur 4). Nec male præterea huius dispositionis ratio in *dominio litis* a nonnullis Dd. 5) quaritur, vi cuius post L. C. e. g. miles procurator litem non amplius vt alienam sed vt suam exercebat, adeoque nunc non magis ab eo, quam ab ipso domino & Principali cautio de Rato exigi poterat. Nec obstat *l. 24. C. b. t.* quæ exceptionem legitimationis semper, tam ante quam post L. C. admittere videtur. Nam hæc lex loquitur de exceptione *falsi procuratoris*, de quo probari potest eum nullum aut reuocatum habere mandatum, adeoque sermo in lege citata est de exceptione

ne

§. XXII.

Ratione modi cauendi, maxime quoad vsum hodiernum (nam iure Rom. datis fideiussoribus fere fiebat cautio hæc, vnde & *satisfactorius* audit) notes, non sufficere cautionem in scriptura tantum promittere, sed oretenus mündlich, & *realiter* durch würfl. Anselbniß præstanda, & Registratura desuper ab Actuario conficienda est. Atque is quidem qui immobiliã possidet sub hypotheca bonorum derato cauet; siñtalia non possideat, fideiussoribus cauere debet, aut pignoribus in iudicio depositis 2). Iuratoriam vero cautionem non admittunt Dd. practici 3). Nec sine ratione. Nam licet alias respectu eius, qui in *propria causa* in iudicio comparet, Leges cautionem iuratoriam in subsidium admittant: hæc tamen dispositio ad eum, qui in *aliena causa* ex præsumto mandato litigare vult, trahi non debet, cum nulla hunc necessitas hoc faciendi vrgeat. Speciale quid est in *Saxonia Electorali*, quod ibi nemo nisi possessionatus, ad hanc cautionem admittatur 4), quod exemplis & præiudiciis illustrat RIVINVS 5).

1) in l. 21. C. de procurat. & l. 40. §. 3. ff. eod.

2) vide WERNHER p. 6. Obs. 354. CARPZOV. ad Proc. tit. 5. art. 6. n. 10. HAHN. ad *Wesenbecc.* tit. de procurat. pag. 240. SCHVVDEND. ad *Fibig.* pag. 251.

3) vide ZANGER p. 2. Except. 8. n. 39. MARTINI in Proc. tit. 7. §. 2 n. 17. 18. SCHVVDEND. ad *Fibig.* p. 252.

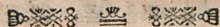
4) CARPZOV. p. I. c. I. def. 29. WERNHER p. 7. Obs. 118. BERGER Elekt. Discept. forens. p. 237.

5) ad Ordin. Proc. tit. 7. Enunciat. 12.

§. XXIII.

Vis autem & potestas huius cautionis prælitæ est, tum vt is cui cautum est, exinde agere possit aduersus cauentem, vt ratihabitionem Domini seu Principalis, quam pollicitus est, doceat atque procuret, quo nomine etiam petitioni *mandati sub certa*

certa pena aduersus procuratorem locus est 1); tum vero maxime vt in casu, quo certum sit dominum iudicium & gesta procuratoris praesumpti rata habere nolle, conueniri possit in id, quod interest eius, qui cautionem accepit, ratum haberi quod gestum est. Pone ergo Titium egisse fratris nomine, partem aduersam vero, contra quam egit, absolutam esse, & fratrem quem negotium principaliter concernit, nunc Titii gesta rati habere detrectare, sed de nouo (quod facere vtique potest, neque enim ad rati habendum praecise 2) obligatur) aduersus alterum iudicio experiri; aut pone Titium pro fratre actionem excepisse, sed fratrem condemnatum esse, hunc vero dein iudicato parere recusare: dicendum est Titium parti aduersa ad expensas & in omne id quod interest, teneri 3). Quae sententia in ipsis legibus fundata est 4), contra quas expressas leges Dd. quorundam dissentientium rationes ex natura promissionis *facti alieni* petita, quasi cauens cum saltim promiserit, *s. effecturum* vt alter rati habeat, exceptione adhibita diligentia a praestatione eius quod interest, se liberare possit 5), nihil valere & efficere possunt. Hac quoque admissa sententia integritati & vigori iudiciorum consulitur, cum alias per collusionem defensoris & defensi fieri facile possit, vt cautio rati nunquam effectum sortiatur, & potius iudicium retro elusorium reddatur. Sed sunt tamen, qui sic sentiunt, iterum in duplici differentia. Alii statuunt, cautioni de rato simul virtualiter inesse cautionem iudicatum solui, adeoque si e. g. defensus per sententiam in certam summam condemnatus fuerit, isque Defensoris sui gesta rata habere nolit, contra Defensorem siue quasi-procuratorem statim sine nouo processu Executionem decerni posse, eumque simpliciter summam iudicato comprehensam soluere cogendum esse 6); alii vero conditionem Principalis defensi & condemnati ante omnia spectandam esse volunt, ita ut si *soluendo* sit, defensor etiam iudicatum soluere obstrictus sit; sin soluendo haud sit, ni-

hilariam a quasi-procuratore exigi possit, quia licet Principalis omnia defensoris gesta ratihaberet, Actor tamen frustra solutionem ab ipso in hoc ultimo casu expectaret, adeoque iniquum foret, defensoris obligationem ampliolem, quam ipsius Principalis facere, & parti adversæ sufficere debet, si tantum consequatur, quantum habuisset, si de Rato cauens ab initio mandato instructus fuisset.

- 1) vide MEV. p. 4. Decis. 365. SCHVENDEND. ad Fibig. pag. 258. & 259.
- 2) per l. C. quib. res iud. non nocet.
- 3) vide omnino WERNHER p. 1. Obs. 147 & BERGER Elect. Discept. for. p. 231. 235. adde MYNSINGER Centur. V. Obs. 49. MEV. p. 4. Decis. 365. & p. 7. Decis. 37. ZIEGLER ad Ord. Proc. tit. 7. verb: *in consortibus eiusd. litis.* VINN. ad § 1. de inutil. stipul. n. 2. RIVIN. tit. 7. Encyc. 16.
- 4) in l. 13. & 19. ff. rem ratam hab. adde arg. ex Ord. Cameral. p. 1. tit. 21. §. 2. & exempla pete ex l. 3. in f. l. 4. l. 8. §. ult. l. 18. ff. rem ratam hab.
- 5) ita sentiunt BACHOV ad Ty II. disp. 2. th. 2. lit. C. & H. LAVTERBACH diff. de Cautione rati (Vol. III Dissert. 5.) §. 40. BRUNNEM. ad l. 13. & 19. ff. rem rat. hab. BERLICH p. 2. Decis. 274. BERGER in Resolut. *Lauterb.* pag. 88. qui tamen in *Elect. Discept. for.* sententiam mutavit.
- 6) vt SCHVENDEND. ad Fibig. pag. 257. seq. CARPZOV in Proc. tit. 5. art. 2. n. 44. SCHILTER Exerc. X. th. 60.
- 7) vide quos n. 3. citavi, imprimis WERNHERVM & BERGERVM.

§. XXIV.

Soler tamen plerumque iudex vtiliter in Praxi, dum super Cautione Rati pronunciat, simul certam summam comprehendere, & loco eius, quod interest, determinare 1), quo facto ratihabitione dein non secuta noua lis de interesse oriri nequit, sed potius caurio tunc absque ambagibus in commissum cadit, & procurator praesumptus hanc quantitatem expressam, vna cum expensis, alteri loco eius quod interest, dare condemnatur 1). Quem in finem ita pronunciat: daß Jo. Conr. Helbig, wenn er wegen seiner Schwester, Marien Bärmolffin auf 20 thl. hoch Cautionem rati bestellet, inmaßen zuvörderst zu beschehen, sich zur Nothdurft legitimiret. Quod ipsum vt ita fiat, in *Saxonia Electorali* expresse 2) iudicibus iniunctum est.

- 1) arg. l. 8. §. 2. ff. rem rat. hab.
- 2) in Ord. Proc. Recogn. tit. 7. §. 3. in fin.

TANTVM.

ERFURT, Diss., 1768/69

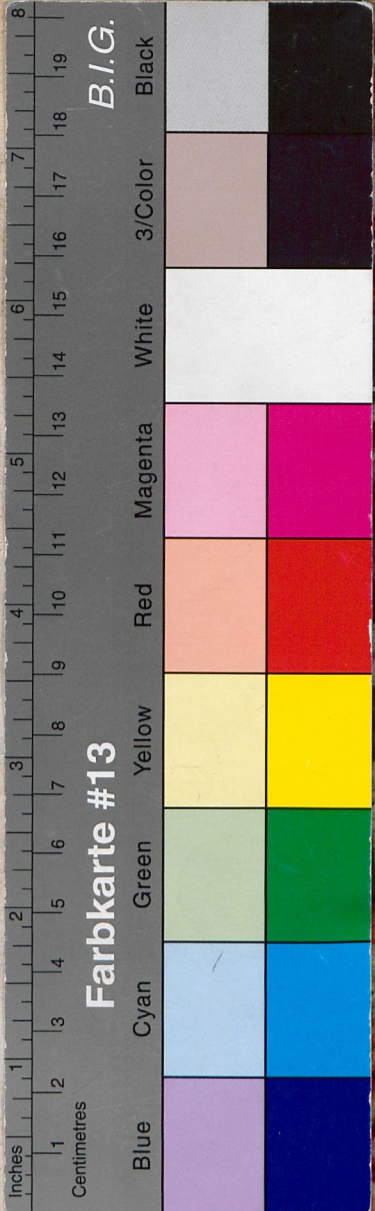

f
86.

1768,3
Bra. 11. num. 6
3

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
PERSONIS EX MANDATO
PRÆSUMTO
IN IVDICIIS AGENTIBVS

QVAM
AVSPICIIIS DIVINIS
INDVLTV ET AVCTORITATE ILLVSTRIS
ICTORVM ORDINIS
IN PERANTIQA ELECTORALI ACADEMIA ERFVRTENSI
PRAESIDE
MAGNIFICO VNIVERSITATIS RECTORE
MODO FACVLTATIS IVRIDICÆ
DECANO

P. 491

DN. RVDOLPH. CHRIST. HENNE
ICTO
EMINENTISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CON-
SILIARIO REGIMINIS ORD. ICTORVM ET IVDICII ELE-
CTOR. PROVINCIAL. ADSESSORE NEC NON CODICIS
ET IVR. FEVDAL. PROFESSORE PVBLICO
ORDINAR.

DIE XXIII. MART. MDCCLXIIIX.
IN AVDTORIO IVRIDICO COLLEGII ANSELMINI
PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS ET
PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS LEGITIME
CONSEQVENDIS
PVBLICÆ DISQVISITIONI SVBMITTIT
AVCTOR

CAROLVS CHRISTIANVS LOHDE,

TEHSERA LVSAIVS
CIVITATIS NEOSTADTIENSIS AD ORLAM POLYGRAPHVS,
IBIDEMQVE IVRIS PRACTICVS,

ERFORDIÆ, LITERIS NONNIANIS, ACADEM. TYPOGR.

